

Täysistunto

Tiistai 17.11.2020 klo 14.00—19.00

3. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2020 seitsemännen lisätalousarvioesityksen (HE 192/2020 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 216/2020 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Anu Vehviläinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 45 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

14.00 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En käytä kovin suurta osaa tästä 45 minuutista. Tämä esitys ehdottaa korotettavaksi 13,7 miljoonalla eurolla seitsemännessä lisäbudjetissa esitettyjä määrärahoja, ja se lisää vastaavalla summalla nettolainanoton määrää. Tämä lyhyesti esittelynä.

Muutoin tämän taloustilanteen kohdalla täytyy vain todeta se, että tämä epidemiatilanne kehittyy lännessä ja idässä ja etelässä, meidän kaikilla päämarkkina-alueilla oikeastaan Kiinaa lukuun ottamatta, voi sanoa, todella huolestuttavalla tavalla. Meillä on edessä pitkä talvi, mikäli tämä näkymä jatkuu tällaisenaan. Rokoteutinen, joka tuli, antaa toivoa ja mahdollisuuksia siihen, että jossain vaiheessa tilanne selkenisi, mutta lähimmät ajat eivät selkeiltä näytä.

14.01 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa rouva puhemies! Hyvä valtiovarainministeri ja hyvät edustajakollegat ja muut täysistunnossa paikalla olevat ja tätä seuraavat! Tämä LTA 7:n täydentävä esitys lisää valtion velanottoa entisestään. Tämän vuoden lukema taitaa nyt olla aika lailla tarkasti 19,7 miljardia lisää valtionvelkaa. Tässä on kyse Kelan etuusjärjestelmien tietoturvaan ja kriittiseen infrastruktuuriin, huoltovarmuuden parantamiseen, tulevasta toimenpiteistä — 10 miljoonaa — ja sitten Ahvenanmaan koronatestaus- ja jäljittämiskuluihin tulevasta pienestä lisämäärärahasta.

Itse olin odottamassa, että tässä täydentävässä esityksessä olisi tullut vastauksia näihin huolestuttaviin viesteihin, mitä yrityskentältä tällä hetkellä tulee. Meidän palvelualalta tulee näitä viestejä koko ajan. Esimerkiksi Riihimäeltä, oman kotikuntani naapurista, sain urheiluhierontaa ja tämänäntyyppistä fysikaalista palvelua tarjoavalta yritykseltä viestin, miten keväältä vielä selvittiin, miten kesällä tilauskirjat jälleen jonkin verran täytyivät ja nyt on tullut toinen pysähdys. Ihmiset eivät uskalla näitä palveluita käyttää, vaikka niitä ei varsinaisesti kiinni ole laitettukaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 146/2020 vp

Me olemme puhuneet tässä salissa paljon myös tapahtuma-alasta. Esimerkiksi yksi iso kokonaisuus, johon odotin korjauksia, on tämä meillä tehtävä tuki, jota voidaan osoittaa yrityksille. Suomen hallitushan on suunnitellut tekevänsä uutta päätöstä enintään 500 000 euron tuesta yrityksille, jota jaetaan Valtiokonttorin toimesta, ja päätös perustuu koronavirusepidemian aiheuttamaan tulojen menetykseen. Olisin kysynyt valtiovarainministeriltä, kun hän on tätä talouskysymystä nyt täällä käsittelemässä meidän kanssamme, miksi hallitus on edelleen pysymässä tässä samassa esityksessään, että tuen saamiselle asetettu tukikatto olisi 800 000 euroa per yritys. Tukikattoa hallitus on ymmärtääkseni perustellut EU:n päätöksellä, mutta jos oikein olen ymmärtänyt, niin EU:han on päivittänyt esimerkiksi tätä kysymystä 13.10.2020 päivätyllä tiedotteella ja tehnyt muutoksen siihen, että tukikatto olisi 3 miljoonan euron tuki kiinteille kustannuksille, mikäli yritys on menettänyt vähintään 30 prosenttia liikevaihdosta. Tämä koettelee aika rajusti monia meidän yrityksiä tällä hetkellä — esimerkkinä vaikkapa elokuvateatterit ja elokuva-ala, mutta myös laajasti tapahtuma-ala muutenkin — ja kysyisin, onko hallitus tätä valmis vielä uudelleen arvioimaan, kun EU on tämän katon nyt nostanut tuohon 3 miljoonaan euroon.

No sitten matkailu- ja ravintola-ala on aivan erityinen, ja kyllä hivenen olisin odottanut, että tässä olisi voitu jo tehdä tiettyjä kohdennuksia täydentävän lisätalousarvion myötä myös tähän erittäin tukalaan tilanteeseen, mikä Lapin matkailun kohdalla on. Keskustastahan Lapin piiri on jo esittänyt aika koviakin puheenvuoroja siitä, että hallitus ei tässä ole pystynyt toimimaan, ja viestit Lapista ovat erittäin karuja. Nyt niitä toimenpiteitä tarvittaisiin näiden tuhansien yritysten, mutta kymmenientuhansien työpaikkojen turvaamiseksi. Tämä olisi nyt ollut ehkä viimeinen paikka, missä niitä toimenpiteitä olisi ollut hyvä tuoda.

Itse asiassa ei tässä ole kyse siitä, ettei Lapin matkailua koskevia esityksiä olisi ollut. Lapland Safarisin operatiivinen johtaja Rami Korhonenhan on julkisuudessa kertonut, että ala teki jo elokuussa konkreettiset ratkaisumallit tämän tilanteen korjaamiseksi, ja olisi ollut ehkä odotettavaa, että kun sitä ei ehditty tuohon LTA seiskaan ottaa mukaan kokonaisuutena, niin se olisi tässä täydentävässä esityksessä voinut tulla. Näitä toimenpiteitä odotamme tietysti muualtakin kuin lisätalousarvion puolelta, mutta tosiasia on se, että eivät nämä matkailu- ja ravintola-alan yritykset tule, arvoisa hallitus, selviämään tästä talvesta ilman valtion taloudellisia apuja ja panostuksia. Mielelläni siis kuulisin valtiovarainministerin arvion tähän maksimitukikattoon, jonka EU on nyt muuttanut 800 000 eurosta 3 miljoonaan. Miksi hallitus edelleen nojaa siinä tuohon vanhentuneeseen tietoon ja perustelee sillä tätä kattoa? Isojen toimijoiden puolella tämä katto on tullut jo vastaan.

14.07 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa puhemies! Kuten tiedämme, julkista taloutta heikentävät pandemian puhkeamisesta seurannut talouden taantuma sekä hallituksen yrityksiä, kansalaisia ja talouden kasvua tukevat toimet. Hallitus on sitoutunut turvaamaan suomalaisen hyvinvoinnin ja yritysten selviytymisen kriisin yli mahdollisimman vähin vahingoin.

Suomi onkin onnistunut tähän asti pitämään koronan hyvin kurissa oikea-aikaisilla ja oikein mitoitetuilla toimenpiteillä. Tautitilanteen pitäminen hallinnassa on yhä lähiviikkojen ja -kuukausien tärkein asia suomalaiselle yhteiskunnalle. Viruksen uudelleen leviämisen estämiseksi ja samalla yhteiskunnan ja talouden pitämiseksi mahdollisimman avoimena on tehtävä yhdessä kaikki mahdollinen. Tämä on lähiaikojen vaikuttavinta talouspolitiikkaa siihen saakka, kun toimiva koronarokote todella saadaan käyttöön. Koronarokotteesta onkin kuultu lupaavia uutisia. Tämän uutisen valossa voimme lähteä toiveikkaina ensi vuoteen ja kohti uutta kasvun aikaa. Se, että Suomen taloustilanne on tänä vuonna kehittynyt

Pöytäkirjan asiakohta PTK 146/2020 vp

hieman odotettua paremmin, näkyy siinä, että esimerkiksi sosiaalietuisuuksien tarvearvioita vähennetään seitsemännessä lisätalousarviossa.

Puhemies! Taide- ja kulttuuriala on kärsinyt merkittävästi koronaepidemiasta. Rajoitukset ja epävarmuus tulevasta hidastavat kulttuurielämän uudelleenkäynnistymistä ja ihmisten paluuta taiteen pariin. Erityisesti valtionosuusjärjestelmän ulkopuolinen ja voimakkaasti omarahoitteinen taiteen ja kulttuurin niin sanottu vapaa kenttä on ollut helisemässä. Seitsemäs lisätalousarvio mahdollistaa sen, että taiteen ja kulttuurin määrärahaa saa käyttää myös apurahoina enintään 8 miljoonaa euroa. Varsinaisessa lisätalousarviossa oli unohtunut mainita toiminimet, ja tämä virhe korjataan nyt tässä esityksessä, ja hyvä niin. Taide- ja kulttuuriala tuottaa elämyksiä ja parantaa elämänlaatua. Sen kannattelu kriisin yli antaa meille myös toivoa paremmasta tulevaisuudesta.

14.10 Lulu Ranne ps: Arvoisa puhemies! Valtion talousarvio on kuin kuuluisa elämän purkki, joka täytetään tärkeysjärjestyksessä kivien, soran ja hiekan edustaessa asioiden kookoa ja tärkeyttä. Purkin täytyessä täytyy pohtia, mistä luovutaan. Talousarviossa on muutama iso pääluokka, budjettipurkin iso kivi, joista muodostuu pääosa menoista. Nämä isot kivet vievät myös pääosan huomiostamme, ovathan ne kaikkein tärkeimpiä ja kansalaisiin eniten vaikuttavia menoja. Puhutaanhan lähes aina miljardeista ja kohteista, joihin ei silti tunnu koskaan olevan riittävästi rahaa. Budjettipurkin isojen menolohkareiden väliin mahtuu vielä paljon menosoraa, asioita, jotka vaativat yhteiskunnan panostusta, pienempiä menokohteita, mutta niitä on huomattavan paljon. Näistä puhujaa aletaan jo katsoa pitkään, eikö tuo osaa pitää asioita tärkeysjärjestyksessä. Lopuksi sinne purkkiin mahtuu vielä hämmästyttävä määrä menohiekkaa: loputon lista asiajyväsiä, joiden hintalappu on nollasta muutamaan miljoonaan, ehkä kymmeneen tai kahteenkymmeneenkin miljoonaan. Näistä puhuvat kuulemma vain pilkunviilaajat ja kotikylänsä asioita ajavat.

Arvoisa rouva puhemies! Kuten elämässä myös budjettitaloudessa voi purkista tulla aivan liian painava kantaa. Isoista menokivistä voi tulla entistä isompia, ja niitä voi tulla lisää. Silti niiden pitäisi edelleen mahtua sinne purkkiin niin, että jaksamme sen kantaa. Mutta sillä välin kun olemme täällä miettineet niitä kaikkein suurimpia, tärkeimpiä juttuja, purkki onkin täyttynyt vähemmän tärkeistä sorasta ja hiekasta. Nyt kun me olemme joutuneet koronan vuoksi ottamaan alun perinkin paljon kantokykyämme suuremman purkin käyttöön, olemme tottuneet suloamaan sinne lisätalousarvioilla kivien lisäksi yhä enemmän soraa ja hiekkaa, myös sellaista uutta, jolle ei aikaisemmin ole ollut tilaa yhtään missään. Aikuiset tietävät, että kun elämään pitää mahtua paljon isoja ja tärkeitä asioita, on vähennettävä vastaavasti pienempiä ja vähemmän tärkeitä. Jokainen täällä salissa olija on joutunut tekemään näin. Saman pitäisi päteä budjettiprosessissamme, mutta näin ei valitettavasti ole.

Arvoisa rouva puhemies! Käynnissä on vuoden 2021 talousarvioprosessi ja siihen kohdistuva vaihtoehtobudjettien laadinta. Samaan aikaan hallitus marssittaa käsittelyyn tämän vuoden lisätalousarvioita ja niiden täydennyksiä — kuten teette nyt tämän seitsemännen — ihan hengästyttävää tahtia. Koko prosessin ongelma on, että kun sillä ei saada mitenkään karsittua hukkaa, tehottomuutta, tarpeetonta tai epäoleellista tekemistä ja niiden kustannuksia eli poistettua purkista sinne kertynyttä soraa ja hiekkaa, niin kaikki, mitä purkkiin on joskus päätynyt, alkaa elää omaa elämäänsä ja muodostuu jatkuvasti automaattisesti kasvavaksi kiinteän luontoiseksi kustannukseksi. Isoja ja tärkeitä asioita ei saada mahtumaan purkkiin puhumalla vain niistä isoista ja tärkeistä. Tilaa täytyy antaa puhumalla kai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 146/2020 vp

ken hukan ja turhan ja epäoleellisen poistamisesta, juuri niistä asioista, joista perussuomalaiset ovat puhuneet johdonmukaisesti ja pitkään, ei jyvä kerrallaan vaan päättämällä poliittisista ja toiminnallisista johtamisperiaatteista, periaatteista, joilla aina lisätessämme jotain tärkeää otamme vähintään saman verran hukkaa, epäoleellista soraa ja hiekkaa, pois sieltä budjettipurkista. Kun toimimme näiden periaatteiden mukaisesti, saamme talouden tasapainoon ja yhteiset rahat riittävät kaikkein tärkeimpään: Suomen ja suomalaisten hyvinvoinnista, turvallisuudesta ja tulevaisuudesta huolehtimiseen.

14.15 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Tässä esityksessä ehdotetaan korotettavaksi lisätalousarviota lähes 14 miljoonalla eurolla. Nämä kohteet ovat varmasti tarpeellisia, eli Kansaneläkelaitoksen etuusjärjestelmien tietoturvan parantaminen sekä Ahvenanmaan osalta koronaviruksen testauksen ja jäljittämisen korvaaminen, mutta on varmasti syytä kuitenkin keskustella siitä, että tämä valtion nettolainanotto tänä vuonna on lähes 20 miljardin euron suuruinen.

Hallitukselle sekä hallituksen ja opposition keskinäiselle yhteistyölle tulee antaa tunnustus siitä, että Suomi on tähän asti selviytynyt epidemiasta ilmeisesti Euroopan maista ihan parhaiten, ja nämä taloudelliset panostuksetkin, joita olemme nyt yhdessä joutuneet lisäämään, ovat olleet tässä tilanteessa välttämättömiä. On kuitenkin huolestuttavaa, aivan niin kuin valtiovarainministerikin totesi, että tämä epidemiatilanne näyttää pitkittyvän. Se näyttää huolestuttavalta. Vaikka nämä rokoteuutiset ovat toivoa herättäviä ja myönteisiä, niin silti pitkälle, ehkä ensi vuoden loppuun saakka, ainakin tuon alkupuolen, joudumme näitä rajoituksia pitämään, ja on todellakin pelättävissä, että yritykset tulevat olemaan yhä tiukemmilla, ja pelkään sitä, että tulemme näkemään konkurssiaaltoja lähitulevaisuudessa. Kaiken tämän vuoksi tarvittaisiin nyt hallitukselta valoa myös siihen, miten näistä veloista aikanaan selviydytään, koska se myös loisi osaltaan luottamusta talouteen ja siihen, että tämän vaikean epidemiatilanteen jälkeen taloutemme on kestäväällä uralla. Siksi ennen muuta odotamme hallitukselta ratkaisuja ja päätöksiä sellaisista rakenteellisista uudistuksista ja työllisyystoimista, joilla yritysten kilpailukyky voitaisiin kestäväällä tavalla vahvistaa ja myös työn vastaanottamisen kannustimia lisätä.

14.18 Ari Koponen ps: Puhemies! Näitä lisätalousarvioesityksiä tulee nyt koronan aikana kuin liukuhihnalta. Tänäpäin täällä olevassa esityksessä olevat lisäykset ovat pääosin kannatettavia. Odottaisin kuitenkin asioiden priorisointia. Isossa kuvassa Suomea uhkaa kolme valtavaa ongelmaa, mihin odottaisin riittäviä, kohdennettuja, ennaltaehkäiseviä toimia. Nämä tuovat jo tällä hetkellä valtavia kuluja valtiolle, ja jos mitään ei tehdä, niin ne tulevat räjähtämään käsiin.

Meillä kaikki, kuten myös hallitusohjelma, nojaa työllisyystoimiin. Tarvitaan etenkin kannattavaa työtä yksityiselle puolelle.

Seuraavana mielen ongelmat ja etenkin lasten ja nuorten mielen ongelmat — kunnolla vaikuttavia määrärahoja ongelman ratkaisuun. Useita syitä tähän ongelmaan tiedetään jo, mutta niiden ennaltaehkäisevät toimet antavat odottaa. Meillä on OECD-maista eniten mielen ongelmia, mikä on hyvä pitää mielessä.

Kolmantena räjähdysmäisesti kasvava huoltosuhde.

Näihin odotettaisiin toimenpiteitä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 146/2020 vp

Edustaja Kivisaari nosti täällä esiin yritysten tukemisen. On hyvin surullista lukea lehdistä lähes viikoittain, miten nämä tuet ovat valuneet hyvin toimeentuleville yrityksille ja sellaisille, jotka jakavat isoja osinkoja nyt ulos. Tämä ei ole oikeaa kohdentamista.

14.19 Raimo Piirainen sd: Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia ministerille hyvästä esittelystä. Se oli nopea ja asiaa kohdentava.

Täytyy kyllä todeta tässä yhteydessä, että Suomi on pärjännyt todella hyvin terveydenhoidon osalta, siis kansalaisten terveydenhoidon osalta, tämän koronan hoidossa, ja se on varmasti yksi merkittävä asia, mitä täytyy tarkastella myös Eurooppa-tasolla ja varmaan ihan globaalisti. Kun katsoo nyt tällä hetkellä naapurimaittenkin sairastumislistoja, niin kyllä Suomen politiikka tässä koronatilanteessa on ollut todella hyvä.

Kiitoksia näistä panostuksista. Ensinnäkin lisätalousarvio 7:ssä on panostettu ihan merkittävästi jo aikaisemmin näihin koronaan liittyviin toimiin, mutta nostan täältä esille sen, kun lisätalousarviossa 4, lisätalousarviossa 6 ja lisätalousarviossa 7 on lisätty kuntien ja sairaanhoitopiirien tukea, ja kaiken kaikkiaan tämä on 2,6 miljardia. Elikkä erittäin isosta summasta tällä hetkellä puhutaan, ja rahat ovat todellakin menneet tärkeisiin tapahtumiin.

Olin perjantaina omassa maakunnassani kierroksella, ja siellä tuli kyllä tosi hyvää palautetta hallitukselle nimenomaan näistä toimenpiteistä koronaa vastaan ja tuesta kunnille ja sairaanhoitopiireille ja myös yrityksille, jotka ovat menettäneet merkittävästi. Ennen kaikkea tämä Lapin matkailutilanne — ja osaltaan myös Kainuuseen kohdistuva tilanne — on todella harmillinen. Sekin täytyy muistaa, että se ei ole hallituksen aiheuttama vaan se on koronan aiheuttama, ja tietysti ne mahdollisuudet, mitkä meillä hallituksella ja eduskunnalla kaiken kaikkiaan yritysten tukemiseen on, ovat rajalliset.

Ja niin kuin täällä on mainittu tämä velkamäärä, niin tässäkin tilanteessa täytyy miettiä hyvin pitkälle sitä, mikä on tämän koronan jatko kaiken kaikkiaan, millä tavalla se jatkuu ehkä ensi vuoden puolelle. Siihenkin on syytä varautua. — Kiitoksia.

14.22 Mats Löfström r: Ärade fru talman! Regeringen höjer i förslaget budgetanslaget från 5 till 6 miljoner euro för att täcka kostnaderna för att man på Åland ska kunna hantera sjukvårdskostnaderna som beror på coronaviruset, bland annat testning och spårning av coronasmittan. Det här tilläggsförslaget är mycket bra och välkommet eftersom vi snabbt konstaterade förra veckan i remissdebatten här i plenisalen att 5 miljoner, som man först budgeterade, inte skulle vara tillräckligt. Det borde vara 6 miljoner euro, vilket man nu föreslår. Jag är tacksam för regeringens snabba agerande här och att man snabbt kunnat justera summan. Det var viktigt också på ett principiellt plan, tack för det, och finansministeriets tjänstemän har här varit mycket hjälpsamma.

Ärade fru talman! Det är mycket välkommet att staten budgeterar medel för att täcka coronakostnaderna också på Åland. Lagen om smittsamma sjukdomar är rikets behörighet och ett principbeslut fanns sedan tidigare om att staten skulle finansiera testerna och spårningen också på Åland. Det är viktigt att staten finansierar detta så att testningen aldrig blir en kostnadsfråga. Testning och spårning är centralt i Finlands coronastrategi och för att kunna bibehålla det goda coronaläget som nu råder både i Finland och på Åland, i alla fall i en europeisk och global jämförelse.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 146/2020 vp

Ärade talman! Det här ska vi hålla i eftersom det är grunden för att samhället ska kunna hållas så öppet som det är i dag. Det här är en stor kontrast mot andra europeiska länder där galopperande bekräftade fall gjort att man tvingats till hårda nedstängningar. De blir inte bara jobbiga att genomföra, med stor negativ påverkan på det vardagliga livet, utan också mycket mera kostsamma än att testa och spåra effektivt i ett tidigt skede som man nu gör, även om det så klart också kostar.

Ålands kostnader för corona inom social- och hälsovården har varit ungefär 6 miljoner euro för detta år, vilket per capita i Finland är rätt lågt. Anledningen till det är att man bara haft 43 fall på Åland. Inte ett enda har behövt intensivvård och bara enstaka fall har behövt sjukvård. Det är ändå viktigt att poängtera att merkostnader inte enbart uppkommit för testande och spårning. Därför har staten kompenserat sjukvårdsdistrikt och kommuner för andra coronakostnader i landet. Samma sak borde också gälla Åland. Här är budgetförslaget lite oklart. Det skulle därför vara viktigt att finansutskottet tog detta i beaktande vid behandlingen av det här lagförslaget.

De budgeterade pengarna borde användas för att täcka också sjukvårdens kostnader för corona, inte enbart testning och spårning, i likhet med vad som gäller för övriga kommuner och sjukvårdsdistrikt som har kompenserats för detta, vilket vi hörde just av ledamot Piirainen, men via andra budgetmoment. Pengarna i momentet räcker nu för att täcka Ålands sjukvårdskostnader för corona, inklusive testning och spårning, så det behövs inte mer pengar för det, men det är viktigt att inte begränsa användningen av medlen till enbart testning och spårning på Åland, detta för att bekämpningen av viruset ska kunna fortsätta vara så effektiv som den hittills har varit. Det är därför viktigt att kompensera dem fullt ut, och jag önskar här att finansutskottet kunde säkerställa detta med en skrivning exempelvis i betänkandet där man kunde understryka den här saken.

Arvoisa rouva puhemies! Esityksessä hallitus nostaa lisätalousarviossa ehdotettua Ahvenanmaalle kohdistuvaa määrärahaa 5 miljoonasta 6 miljoonaan euroon, jolla katetaan koronaviruksesta aiheutuneita terveydenhuollon kustannuksia, muun muassa testausta ja jäljittämistä. Täydentävä esitys on erittäin hyvä ja tervetullut, sillä totesimme jo viime viikon lähetekeskustelussa täällä istuntosalissa, että alun perin ehdotettu 5 miljoonan euron summa ei tulisi riittämään. Riittävä summa olisi 6 miljoonaa euroa, kuten nyt ehdotetaan. Olen kiitollinen hallituksen ripeästä toiminnasta summan tarkentamiseksi. Se oli tärkeää myös periaatteellisesta näkökulmasta — kiitos siitä.

On ilahduttavaa, että valtio budjetoi varoja myös Ahvenanmaan koronakustannusten kattamiseen. Tartuntatautilaki kuuluu valtakunnan lainsäädäntövaltaan, ja siihen liittyen on tehty periaatepäätös, jonka mukaan valtio rahoittaisi testauksen ja jäljittämisen myös Ahvenanmaalla. Se on tärkeää, koska testaus ei ikinä saa olla kustannuskysymys. Testaus ja jäljittäminen ovat keskeisiä Suomen koronastrategiassa, jolla ylläpidämme Suomen ja Ahvenanmaan hyvää tautitilannetta.

Arvoisa rouva puhemies! Ahvenanmaan koronasta johtuvat sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset ovat tänä vuonna olleet 6 miljoonaa euroa, mikä on henkeä kohti Suomessa melko vähän. Syy siihen on ollut se, että Ahvenanmaalla tautitapauksia on ollut vain 43. Yksikään ei ole tarvinnut tehohoitoa, ja vain yksittäiset henkilöt ovat tarvinneet sairaanhoitoa. On kuitenkin tärkeää tähdentää, että lisäkustannukset eivät ole syntyneet vain testauksesta ja jäljittämisestä. Valtio on siksi kompensoinut sairaanhoitopiireille ja kunnille aiheu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 146/2020 vp

tuvia muita koronakustannuksia. Saman pitäisi koskea myös Ahvenanmaata, ja tältä osin talousarvioehdotus on hieman epäselvä.

Budjetoidut varat tulisi käyttää myös koronasta aiheutuvien sairaanhoidon kustannusten kattamiseen, ei ainoastaan testaukseen ja jäljittämiseen. Tämä tulisi tehdä samalla tavoin kuin muiden kompensatioita saaneiden kuntien ja sairaanhoitopiirien osalta toisten momenttien kautta. Momentin varat riittävät nyt kattamaan koronasta johtuvat sairaanhoidokustannukset Ahvenanmaalla mukaan lukien testauksen ja jäljityksen. Rahaa ei siis tarvita enää lisää. Siksi olisikin tärkeää, että valtiovarainvaliokunta ottaisi asian huomioon käsitellessään tätä lakiehdotusta.

14.28 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämä seitsemättä lisätalousarvioesitystä täydentävä esitys on toki tarpeellinen ja ehdottomasti tähän aikaan kuuluva ja sopiva. Muutamia lisämäärärahoja tulee koronan torjuntaan ja sitten jälkihoitoon, ja tietenkin tässä tapauksessa myös Kela saa lisäpanostusta omiin tarpeisiinsa.

Oikeastaan tässä tilanteessa voisi sanoa, kun tänä vuonna otetaan lähes 20 miljardia enemmän velkaa kuin on arvioitu, että kyllä se velanotto on semmoinen asia, että se on ollut aivan välttämätöntä, jotta pystymme todella selviämään tästä kauheasta tilanteesta. Siinä on iso merkitys, että pystymme omat kansalaisemme suojaamaan, ihmishenkiä säästyy, ja toinen näkökulma asiaan on ehdottomasti se, että pystymme turvaamaan suomalaisten yritysten toiminnan jatkumisen ja estämään sen massiivisen konkurssiaallon tulemisen.

Nyt valoa tunnelin päässä on kuitenkin jo niin paljon, että aika moni rokotefirma on jo ilmoittanut, että heillä on tulossa jo markkinoille ihan kelvollinen rokote koronaa vastaan. Siihen on kuitenkin syytä meidän kaikkien varautua, että me jokainen omalta kohdaltamme kannamme vastuun koronan leviämässä, elikkä henkilökohtaisen vastuun kantaminen tässä tilanteessa on aivan äärimmäisen tärkeää. Se on asia numero yksi, oma suojautuminen, käsien pesu ja erilaisten tapaamisten järjestäminen niin, että emme itse ole levittämässä sitä tautia yhtään eteenpäin vaan mieluumminkin jarruttamassa sitä ja pitämässä sen oman lähipiirin turvallisena, koska jokaisella meillä se lähipiiri on, ja siinä lähipiirissä toimiminen turvallisesti ja turhien riskien välttäminen on tässä tilanteessa äärimmäisen tärkeää.

Kun rokote lähtee nyt leviämään ja ihmisiä rokotetaan — emme vielä kyllä todella tiedä, eivät taida tiedemiehetkään tänä päivänä tietää, miten hyvän suojan tämä rokote antaa, kestääkö se 5 kuukautta, vuoden, 3 vuotta, mitä se kestää, ei taida kukaan sitä tietää — niin tärkeää on se, että pikkuhiljaa talouselämää käynnistetään. Tämä lähes 20 miljardin velka, mikä tänä vuonna joudutaan ottamaan, on jonain päivänä kuitenkin takaisin maksettava.

Arvoisa puhemies! Lopuksi pieni huomio: Viime vaalikaudella, kun aktiivisesti poistimme byrokratiaa, pystyimme luomaan 140 000 uutta työpaikkaa. Muistan sen metelin silloin siihen liittyen. Toki vastustaviakin ääniä pitää olla, opposition tehtävähän on se, mutta kyllä suomalaisten pitää nyt pikkuhiljaa ruveta tajuamaan se, että omien työpaikkojen lisääminen tähän maahan, aitojen, oikeiden työpaikkojen luominen, on se keino, millä me niitä velkoja maksamme. Otan yhden esimerkin: Kun taas perjantaina ajelen kotiin tuota kuutostietä pitkin, niin minua sydämeen sattuu, kun aina siellä lappaa venäläistä hakerikkaa vastaan hirveät määrät. Ajetaan ulkolaista puuta Suomeen, ja kotimainen turvesuo siinä vieressä jää käyttämättä. Työmiehet ovat kortistossa ja yrittäjät konkurssissa. [Puhe-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 146/2020 vp

mies koputtaa] Ei näin voi jatkaa. Kyllä meidän pitää kotimaista työtä ruveta tosissaan suosimaan kaikilla keinoin. [Perussuomalaisten ryhmästä: Just näin!]

14.31 Peter Östman kd: Arvoisa puhemies! Edustajakollega Hoskoselle sanon neuvoksi, että te olette hallituksessa, korjatkaa ne epäkohdat. Tämä tässä suhteessa. [Hannu Hoskonen: Minä kiitän!]

Edustaja Piiraisen kanssa olen kyllä täysin samaa mieltä, että Suomihan on onnistunut toistaiseksi hidastamaan taudin leviämistä ja mukauttamaan terveydenhuollon toimimaan kasvavaan tarpeeseen. Mistä nämä hyvät tilastot kertovat? No ensinnäkin siitä, että Suomi teki ajoissa tarvittavat päätökset parlamentarisesti, siis yhdessä hallitus- ja oppositiopuolueet sopivat, että nyt pitää reagoida ja tehdään se yhdessä, ja pitkälle sen ansiosta me olemme tänä päivänä tässä tilanteessa. Toinen asia, mitä ei pidä missään vaiheessa unohtaa, on, että terveydenhuollon ammattilaiset ovat tehneet upeata työtä haastavassa tilanteessa.

Arvoisa puhemies! Me käsittelemme jo tämän vuoden seitsemättä lisätalousarvioesitystä, ja tämän jälkeen, niin kuin olemme kuulleet, valtion nettolainanoton arvioidaan kasvavan melkein 20 miljardilla. Suomen velkaantumisaste hipoo nyt jo 70:tä prosenttia ja saattaa koronainfektion myötä ja kriisin pitkittyessä nousta jopa yli 80 prosenttiin, ja jotkut ovat laskeneet, että se voi pahimmillaan nousta 85 prosenttiin bruttokansantuotteesta. Haluan muistuttaa, että taloushistoriassa valtioiden maksukyvyyn rajana on pidetty 90 prosentin velkaantumisasastetta Suomen kokoisille valtioille. Hallitus on asettanut tavoitteeksi velkasuhteen vakauttamisen tuolle tasolle tämän vuosikymmenen aikana. Vaikka se ei vielä poista julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyysvajetta, tavoitteen saavuttaminen vaatii merkittäviä toimia. Valtiovarainministeriö on arvioinut tavoitteen edellyttävän 5 miljardin euron sopeutusta. Sopeutus tilanteessa, jossa ikäsidonnaiset eläke-, hoiva- ja hoitomenot kasvavat jatkuvasti, on vaikeaa. Haluaisin kysyä: mitkä ovat valtiovarainministerin ja hallituksen ajatukset tulevasta sopeutustoimista, vai oletteko te vielä ehtineet miettiä niitä, ja jos olette, onko hallituksen sisällä yhteinen tilannekuva taloushaasteista? — Kiitos. [Antti Lindtman: On!]

14.34 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa puhemies! Hallituksen ottama velkataakka lähenee jo 20:tä miljardia, ja täällä nyt käsittelyssä olevan seitsemänneen lisätalousarvion täydentäminen ei jää taatusti viimeiseksi. Suomen ottamat lisävelat kuitataan koronalla ja elvyttämällä, jota ei kuitenkaan tosiasiallisesti tehdä, vaan velkamiljarit laitetaan tukemaan punavihreää ilmastoagenda todellisen talouden elvyttämisen sijaan, ja rahaa näyttää edelleen riittävän jaettavaksi lisääntyvässä määrin myös tehottomaan kehitysapuun.

Valtion nettolainanotoksi vuonna 2020 arvioidaan noin 19,7 miljardia euroa. Kokoaan suurempi Suomi näyttää olevan suunnannäyttäjä Euroopalle myös lainanotossa, ja vielä suurempi se on sen velkarahan kohdentamisessa. 8 miljoonaa on tietenkin hyvä potti jakaa tovereille taiteen ja kulttuurin nimissä. Näillä apurahoilla, ikävä kyllä, ei Hurstin leipäjonoissa työttömän vatsa täyty eikä valtiontalous elvy, mutta pitäähän kansalle taidetta ja kulttuuria olla. Elämmehän me monikulttuurisuuden kulta-aikaa.

Tämän hallituksen punavihreä politiikka alkaa olla veronmaksajien näkökulmasta todella kylmäävää ja rahankäyttö konkurssiin tähtäävän holtitonta, ja apupuolue keskusta sulkee silmänsä. Tähän kaikkeen on löydyttävä myös rahaa. Ihmettelen totaalisesti sitä, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 146/2020 vp

samanaikaisesti kun lisäbudjetteja tehdään, niin hallitus tuhoaa niitä elinkeinoja, joista niitä varoja näihin budjetteihin voitaisiin saada.

Heitänpä yhden esimerkin, arvoisa puhemies: Vapo on ilmoittanut joutuvansa sulkemaan turvesoita reilusta 300:sta jopa alle 50:een. Tämä tukee arviota, jonka mukaan kivi- ja turveturpeen hinta nousee lähitulevaisuudessa jopa 60 prosenttia. Keski- ja etelä-Suomen turvekustannus on 10 000—20 000 vuodessa. Broilerituotannossa turve on ehdoton antibioottivapaan lihan tuotannossa. Euroopan unioni vaatii antibioottien käytön vähentämistä eläintuotannossa. Hallitusohjelmaan on kirjattu eläinten hyvinvointivaatimusten tiukentaminen. No tästä syntyy kotieläintilallisille täydellinen paradoksi, kun antibioottivapaan tuotannon ja eläinten hyvinvoinnin kannalta tärkein peruspilari eli turve ja etenkin sen hinta kallistuu niin paljon, että se vaarantaa tilojen kannattavuuden ja eläinten hyvinvoinnin, turpeelle kun ei ole ominaisuuksiltaan tai hinnaltaan olemassa korvaajaa.

Kyllä minä kaipaisin, samalla kun luen lisäbudjettiesityksiä, vastauksia hallitukselta siihen, miten turvaamme maataloutemme tulevaisuuden — emme ainakaan tällaisilla toimilla — ja miten turvaamme Suomen energiahuoltovarmuuden tulevaisuuden — emme ainakaan tällaisilla toimilla. — Kiitos.

14.37 Petri Honkonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tässä tosiaan käsitellään jo seitsemättä lisätalousarviota kuluvalle vuodelle. Tulee kuitenkin muistaa, että nämä olosuhteet, missä elämme niin talouden kuin yhteiskunnankin osalta, ovat hyvin poikkeukselliset, ja sen takia valtion taloudenhoidossakin tarvitaan poikkeuksellisia menetelmiä ja tapoja, näin voisin tätä asiaa luonnehtia.

Mielestäni edustaja Östman tässä aikaisemmin kertoi hyvin, kuinka tämä korona siinä muodossaan, miten se on monia muita yhteiskuntia kohdannut, on Suomessa onnistuttu torjumaan yksituumaisuuden ja riittävän oikea-aikaisten toimenpiteiden ansiosta. Tällaista samanlaista yksituumaisuutta kyllä odottaisin myös siinä, mitä tulee kansantalouden elpymiseen ja kansantalouden toipumiseen sitten, kunhan tämä kriisi toivon mukaan mahdollisimman pian on ohitse.

Sellaista yksituumaisuutta ja konsensuksen hakemista en tuossa edellisessä, edustaja Peltokankaan puheenvuorossa kyllä kuullut — hän nyt tästä salista ehti jo poistuakin. Hän ehti arvostelemaan tätä velanottoa. Mitä velanottoon tulee, meidän tulee muistaa, että lukuisat muut Euroopan maat, Suomen verrokkimaat, velkaantuvat todella voimakkaasti joutuessaan tästä koronakriisin hoidosta ja sitten niistä elvytystoimenpiteistä, joita on välttämätöntä tehdä, jotta kansantalous ei kokisi niin kovia iskuja. Suomen kansantalous ei ole kohdannut vielä tutkimusten mukaan samanlaista iskua, mitä monessa muussa maassa on tapahtunut, mutta on mahdollista, että kehitys on vielä huonompaan suuntaan. Sen takia meidän pitää keskittää huomiomme kaikkiin niihin keinoihin, millä koronakriisin jälkeistä talouden elpymistä tuetaan.

Haluan nostaa tästä lisätalousarvioehdotuksesta yhden kokonaisuuden, joka koskee nimenomaan tätä, ja se on tämä ilmatorahaston pääomittaminen, joka on mielestäni tärkeä toimenpide. Tässä edellä edustaja Peltokangas ehti tuomitsemaan hallituksen koko ilmastopolitiikan ja ympäristöpolitiikan vahingolliseksi Suomelle, mutta tämän ilmatorahaston kautta voidaan tukea ennen kaikkea kotimaisten uusiutuvien polttoaineiden investointeja, voidaan sijoittaa, valtion varoin generoida tällaista hyvää kehitystä, ja niillä taas saadaan myös yksityistä rahaa liikkeelle näihin investointeihin ympäri Suomen. Nostan esimerkiksi biokaasun, johon investoinnit ovat yksittäisille pienille yrityksille, niin maataloille kuin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 146/2020 vp

muillekin yrityksille, kovin isoja, ja näen, että tämä ilmastorahasto on yksi työväline, jolla me saamme myös näitä maaseudun ja maakuntien kehitystä tukevia, ilmastopoliittikkaa tehostavia investointeja liikkeelle.

Toivoisin, että tämä aina muistettaisiin, kun nämä ilmastotoimenpiteet tuomitaan, että ne parhaimmassa tapauksessa luovat [Puhemies koputtaa] juuri tässä vaikeassa tilanteessa hyvinvointia ja työllisyyttä, joita me nyt tarvitsemekin.

14.40 Aki Lindén sd: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelen tässä puheenvuorossani sitä aihetta, että tässä on kyseessä talouskriisi ja tässä on kyseessä terveyskriisi ja mikä on näiden keskinäinen suhde. Voi kuulostaa viisastelulta, että pohtii, kumpi siinä on suurempi kriisi, koska itse asiassa kysymys on yhdestä kokonaisuudesta, mutta luonnehtisin ensin tätä kysymystä terveyskriisistä.

Esitän väitteen, että meidän maassamme toistaiseksi tämä koronaepidemia ei varsinaisesti ole ollut kansanterveyskriisi. Kansanterveyskriisillä tarkoitan vaikkapa tuberkuloosin aiheuttamaa kriisiä ensimmäisen ja toisen maailmansodan välisenä aikana Suomessa, jolloin joka vuosi kuoli 6 000—9 000 henkilöä. Sotien jälkeisenä parinäkymmenenä vuonna meillä oli merkittävä sydäntautien ylikuolleisuus mihin tahansa muuhun maahan verrattuna. Aikanaan meillä on liikenteessä kuollut yli 1 000 henkilöä vuosittain, kun nyt olemme 200:n tasolla. Mutta mielenterveys, jonka täällä muun muassa edustaja Koponen nosti hetki sitten esille, on tällä hetkellä suurin työkyvyttömyyden aiheuttaja.

Nämä ovat kansanterveysasioita, joista voidaan puhua jopa kriiseinä, mutta tämä koronaepidemia ei samalla tavalla ole nyt sitten aiheuttanut tällaisista kansanterveyden kriiseistä. Ongelmahan on se, niin kuin kaikki tiedämme, että nykyaikaisessa yhteiskunnassa tämänkaltaista, kuitenkin yleisvaarallista tartuntatauti, johon liittyy ehkä tuollainen 1 prosentin kuolleisuus, ennaltaehkäistään kontakteja vähentämällä, ja kun meidän yhteiskuntamme talous pitkälti perustuu kuitenkin monella alalla kontaktien läheisyyteen, niin voittaaksemme tämän taudin me olemme synnyttäneet tilanteen, jossa me itse asiassa olemme näillä toimenpiteillä aiheuttaneet niin omassa maassamme kuin vientiteollisuutemme kohde- maissa talouskriisin.

Nyt on aivan oikein, että tässä tilanteessa panostetaan massiivisia voimavaroja kuntien tukemiseen ja yleensäkin talouden elvyttämiseen. Nyt käsillä oleva asiahan on pieni täydennys itse siihen varsinaiseen seitsemänten lisätalousarvioon, jossa kohdennettiin 750 miljoonaa euroa kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen, josta 400 miljoonaa euroa asukaslukuperusteisesti ja sitten 350 miljoonaa euroa perustuen kuntien ja sairaanhoitopiirien testeihin ja jäljittämiseen käytettäviin rahoihin. Voidaan tietysti keskustella siitä, että aikataulu on nyt sellainen, että nämä joudutaan tekemään melko kaavamaisesti, mutta oikeastihan meidän pitäisi päästä paremmin erittelemään sitä, missä kunnissa ongelmat johtuvat oikeasti koronasta ja missä muuten huonosta aikaisemmasta taloushoidosta tai muista tällaisista asioista. Siitä tänään muun muassa hallintovaliokunnassa keskusteltiin, ja tämä näkemys tulee näkymään sitten myös meidän mietinnössämme. — Kiitoksia.

Puhemies Anu Vehviläinen: Olemme käyttäneet lähes kokonaan sen ajan, mitä tähän on tässä kohtaa varattu, eli 45 minuuttia. Annan tässä lopuksi puheenvuoron, 2 minuuttia, ministeri Vanhaselle.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 146/2020 vp

14.44 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen: Arvoisa puhemies! Edustaja Heinonen kaipasi paluuta siihen, mitä aiemmin tänä vuonna tehtiin, että näitä yrityksille suunnattavia tukia suunnattaisiin enemmän sektorikohtaisesti, kun nyt tässä uudessa kustannustuessa pyritään nimenomaan siihen, että siinä ovat kaikki toimialat mukana — ainoastaan kulttuuritoimialan puolella taitaa olla omia erillismäärärahoja. Puolustan kyllä tässä tätä hallituksen linjausta, että pyritään toimialariippumattomaan menetysten korvaamiseen. Hallitus ei ole tätä 800 000 euron tukikattoa tämänhetkisessä esityksessä nostamassa. Eli riippumatta siitä, millä toimialalla on, yrityksellä pitää olla samoilla objektiivisilla perusteilla oikeus ja mahdollisuus tuen saamiseen.

Edustaja Ranne puolusti budjetin isoja ja tärkeitä asioita ja oli halukas karsimaan pieniä, tarpeettomia, niin kuin hän sanoi. No, sitä varten on vaihtoehtobudjettivalmistelu käynnissä. Oppositio on koko syksyn ajan vaihtoehtobudjetteja valmistellut, ja jääme odottamaan joulukuun alkuun näiden tuloa. Siellä on mahdollisuus se vaihtoehto esittää.

Edustaja Peltokangas — saattaa olla, että hänellä oli väärinymmärrys — kritisoi tätä Taiteen edistämiskeskuksen määrärahaa. Tässä ehdotuksessa on kyse käyttötarkoituksen muutoksesta, joka nimenomaan tähtää siihen, että koronan aiheuttamiin menetyksiin on mahdollisuus määrärahaa käyttää. Ylipäätään kaikkialla siellä, missä on ollut mahdollisuus olemassa olevia määrärahoja käyttää nyt tämän akuutin tilanteen hoitamiseen ja korjaamiseen, näin pitää tehdä. Eli tältä osin ei ole kyse lisämäärärahasta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 14.46.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 18.54.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn 3. asiakohdan käsittelyä.

18.54 Seppo Eskelinen sd: Arvoisa puhemies! Ei sinänsä tähän lisätalousarvio 7:n täydennysesitykseen mutta ehkä siihen aamun keskusteluun hallituksen talouspolitiikasta ja kokonaisuutena sitten näistä hallituksen lisätalousarvioista:

Minusta kumminkin tämä lisätalousarvio 7, mikä aiemmin jo annettiin, hyvin jatkaa tässä kriisitilanteessa sitä tärkeää tehtävää, että yritetään näistä iskuista huolimatta selvittää ja mahdollisimman vähin inhimillisin ja taloudellisin vahingoin luoda suomalaisille sitä uskoa tulevaisuuteen. Merkittävintähän on, että tässä on nyt lisätalousarvioilla 4, 6 ja 7 kaikkiaan 2,6 miljardilla tuettu kuntia ja sairaanhoitopiirejä, ja sillä on myös pitkälti pystytty turvaamaan meidän hyvinvointipalvelumme ja se, jotta ei ole tarvinnut lähteä koskemaan henkilöstöön ja pystytään palvelut tarjoamaan.

No, täällä on aiemminkin jo keskustelussa muissakin pykälissä ollut tämä määräaikainen yritysten kustannustuki, johon nyt sitten on esityksessä 410 miljoonaa euroa ja sitten siitä aiemmasta jakamattomasta 150 miljoonaa euroa. Se on nyt hirmu tärkeä meidän yritystemme kannalta tämän pitkän talven yli, ja tärkeää on, että tätä kustannustuen lainsä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 146/2020 vp

däntöä samassa yhteydessä myös sitten tarkastellaan niin ala- ja ylärajojen osalta kuin käytön osalta.

Sitten huomio tietysti myös siihen ja tärkeää on, että myös kulttuuri ja esittävä taide on täällä lisätalousarviossa huomioitu.

Hallituksen kimppuun hyökättiin erityisesti Lapin matkailun osalta, ja taitaa olla syy ihan muualla kuin hallituksessa. Kyllähän koko Eurooppa on tällä hetkellä suljettu, ja on aivan turha osoittaa hallituksen suuntaan. Kyllähän meilläkin pitää terveys edellä mennä.

Sitten tähän talouspolitiikkaan kaiken kaikkiaan: Perussuomalaisten taholta tuli ”kivi, sora, hiekka” -kuvaus valtion taloudenhoidosta hallituksen osalta. Jos kaiken kaikkiaan katsoo näitä lisätalousarvioita, niin nettolainanoton tarve tämän lisätalousarvion jälkeen on 19,6 miljardia tänä vuonna, josta kumminkin se 15,5 miljardia on käytännössä koronatilanteen vuoksi päätettyä ja koronasta johtuvaa rahoitusta sekä reilu 4 miljardia elvytystoimenpiteitä, jotka oikeasti myös sitten toteuttavat hallitusohjelmaa ja sen tulevaisuusinvestointeja, ja muut menonlisäykset ovat noin miljardin, [Puhemies koputtaa] sitä hiekkaa, niin kuin perussuomalaiset sanoivat. Minusta tämä kertoo hyvin siitä vastuullisesta taloudenhoidosta ja erityisesti kriisinhoidosta, ja samalla [Puhemies koputtaa] hallitus vie myös elvytystoimenpiteitä eteenpäin.

18.57 **Sheikki Laakso ps:** Arvoisa puhemies! En voisi olla paljokaan enempää eri mieltä kuin edustaja Eskelinen, koska tällä hetkellä on kohta 20 miljardia otettu velkaa ja minkäänäköistä hallitusohjelman muutosta ei ole tehty eikä mitään muutakaan sellaista toimenpidettä, mikä loisi uskoa tänne eduskuntaan ja siihen, että talous olisi hallinnassa ja olisi jonkunäköisiä ajatuksiakaan siitä, millä oikeasti tätä koko pakkaa saadaan jossain vaiheessa korjattua. Koko ajan mennään ideologia edellä. Kun tässä tunti tai pari tuntia sitten keskusteltiin romutuspalkkion polkupyörähommastakin, niin siinä on vain ja ainoastaan se, että jaellaan vain niin sanotusti ilmaisia polkupyöriä vähän sinne sun tänne. Ei minkäänäköistä talouskuria, ei missään kohtaa. Ei tingitä hallitusohjelmasta, ei tingitä ideologiasta, ei tingitä mistään, vaikka oikeasti pitäisi nyt ideologinen rahan haaskaaminen lopettaa ja kaikki kunnianhimoiset tavoitteet olisi pakko laittaa jäihin. Järkevät tavoitteet ovat järkeviä tavoitteita, mutta kunnianhimoiset tavoitteet tarkoittavat yleensä sitä, että niihin pyritään silloin, kun talous olisi paremmassa kohtaa.

Kyllä tässä pelko on, että näitä lisätalousarvioita putkahtelee ensi vuonna paljon lisää. Keskusta kyllä vakuutteli tuossa kesän korvilla, tai milloin se nyt olikaan, että syksyllä tehdään selkeästi sellaisia päätöksiä, mitkä vaikuttavat näihin asioihin, mutta ne päätökset ovat nyt ainakin vielä toistaiseksi jossain säkissä ja säkki on kiinni.

Kyllä tässä huoli on ihan rehellisesti sanottuna se, kuka uskaltaa seuraavaan hallitukseen edes lähteä, jollei tässä jonkunäköistä pikku petrausta tule tähän rahan jakamiseen, koska viimeistään seuraava hallitus joutuu kyllä tekemään aika radikaaleja päätöksiä. Tai voihan tietysti käyttää edustaja Arhinmäen konstia, että eihän niitä velkoja tarvitse kenenkään valtion maksaa, mutta olemmeko me sellainen kansa, mikä ottaa sen ajatusmaailman käyttöönsä? Toivon mukaan emme. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.